

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	IRODALOMKRITIKA (CRITICĂ LITERARĂ)						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Balázs Imre József egyetemi docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Balázs Imre József egyetemi docens						
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	1	2.6. Az értékelés módja	V	2.7 A tantárgy típusa	Opc, Sz

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					
Konzultáció					
Vizsgák					
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					
3.8 A félév össz-óraszama	42				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	C1.1, C1.2, C1.3, C1.4
Általános kompetenciák	CT1

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az irodalomkritika az irodalmi kommunikáció egyik legfontosabb műfaja az azonnaliság, a párbeszédkészség miatt. Az irodalomkritika tudatos műveléséhez viszonyítási pontokra, műfaji-poétikai ismeretekre illetve a jelenlegi irodalmi mező feltérképezésére van szükség, ehhez nyújt megalapozást a tantárgy.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A kritikaíráshoz szükséges kompetenciák fejlesztése, a kritika műfajával kapcsolatos történeti és aktuális ismeretek szerzése.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A kritika műfaji átalakulásai Bárány Tibor – Rónai András szerk.: Az olvasó lázadása. Kalligram–JAK, Bp., 2008. Lapis József: Az elég jó kritikus. Élet és Irodalom 2018. szeptember 14. https://www.es.hu/cikk/2018-09-14/lapis-jozsef/az-eleg-jo-kritikus.html	előadás	
2. Kritika, „szubjektivitás”, esszé. Az impresszionista kritika ismeretelmélete. A kritika esszévé alakulása. Bibl. Angyalosi Gergely: Ignó-tanulmányok. Universitas, Bp., 2007.; Szilágyi Júlia: Lehet-e esszét tanítani? Kvár, Komp-Press, 2007.	előadás	
3. „Gorombaságok”: A negatív kritika retorikája. Ady Endre Kosztolányi-kritikája és Kosztolányi Ady-kritikája. Irodalomtörténeti kontextus. Bibl. Nyerges András szerk.: Gorombaságok könyve. Bp., Helikon, 1999.	előadás	

Veres András: Kosztolányi Ady-komplexuma. Filológiai regény. Balassi, Bp., 2012.		
4. Irodalomkritika ma. Kik írnak kritikát erdélyi lapokban? A kritikus robotportréja. Kritikaírás, életkor, intézményesültség. Magyarországi adatok. Bibl.: Balázs Imre József: A romániai magyar kulturális lapok kritikai anyaga. Látó 2000/2. http://lato.adatbank.transindex.ro/?cid=32 Zelei Dávid: Pillanatkép folyóirat-kritikánkról. Korunk 2019/9.	előadás	
5. Internetes kritikai blogok és jellegzetességeik Bibl.: Tófalvy Tamás: A kritikus közösség. In: Bárány Tibor – Rónai András szerk.: Az olvasó lázadása. Kalligram–JAK, Bp., 2008.;	előadás	
6. Kortárs színházkritikai folyamatok Bibl.: Tompa Andrea: Monológ néhány halk hangra. In: Az olvasó lázadása; Jákfalvi Magdolna: A kritikátlan színház. Alföld 2014/3.	előadás	
7. Zenekritika/popzenekritika. Bibl.: Molnár Szabolcs: Van-e a zenekritikának feladata? in: Az olvasó lázadása; L. Varga Péter: A kultuszképzés alakzatai. Ideológiai konstrukciók a populáris zene kritikájában. in: Az olvasó lázadása; Wilhelm András: Zenekritika Magyarországon? Ma? Alföld 2014/3.	előadás	
8. Tévécritika/filmkritika Bibl.: Vaskó Péter: A kritikus tömeg; Széky János: Nő a barakkban, férfi a weben; Szerbhorváth György: Széljegyzetek a magyar tévékritikához. In: Az olvasó lázadása.	előadás	
9. A populáris irodalom kritikája Bibl.: „Népszerű irodalom”. Alföld 2009/5.; Detektívtörténetek. Korunk 2014/3.	előadás	
10. Gyermekirodalom, kamaszirodalom és kritikája Bibl.: Lovász Andrea: Felnőtt gyerekirodalom. Cerkabella, Bp., 2015.; Gyermekművelés – gyermekirodalom. Korunk 2013/9; Kamaszkor. Korunk 2014/7; „Népszerű irodalom”. Alföld 2009/5.	előadás	
11. Kritika szóban: beszélgetések, kerekasztalok, kritikai sorozatok és előzményeik. Bibl.: Balázs Imre József szerk: Újraolvasott Pezsgő-díjasok. Komp-Press, Kvár, 2012.; ÉS-kvartett, ImPulzus stb.	előadás	
12. A rendezvénytudósítás mint kritika Bibl.: Bárány Tibor – Rónai András szerk.: Az olvasó lázadása. Kalligram–JAK, Bp., 2008.	előadás	
13. Booktube és kritika Bibl.: Gács Anna: Miért nem kritikus a booktuber, és miért olyan mégis? Korunk 2019/9.	előadás	
14. A száraz és a nedves: kritikaviták Magyarországon. A „fiatal kritika” A kritika nyelve. A „tudományos” és az „esszéisztikus” Sári B. László: A hattyú és a görény. Kalligram, Pozsony, 2006. 196-236. Németh Zoltán: A széttartás alakzatai. Pozsony, Kalligram, 2004	előadás	
Általános könyvészet		
• Nyerges András szerk.: Gorombaságok könyve. Bp., Helikon, 1999. (tanszéki könyvtár, fénymásolat) • Németh Zoltán: A széttartás alakzatai. Pozsony, Kalligram, 2004. • Bárány Tibor – Rónai András szerk.: Az olvasó lázadása. Kalligram–JAK, Bp., 2008. • „Kritikai életünk”. Alföld 2014/3.		
http://apps.arcanum.hu/app/alfold/view/Alfold_2014/?pg=264&layout=s		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A kritika közege és hangneme: írásgyakorlatok	Párbeszéd, egyéni írásgyakorlatok	
2. Kritikavita a KönyvesBlogon Dunajcsik Mátyás: Az olvasó lázadása	Bemutató, párbeszéd	

http://magyarnarancs.hu/publicisztika/az_olvaso_lazadasa_avagy_tuleli-e_a_kortars_irodalmi_elet_arcvesztes_nelkul_az_online_nyilvanossag_robbanasat-67531 Kinek a... minek a kritikája? Kerekasztal – szkennelve Séra Bálint: A köz helye, a rekám helye és a magánterület – szkennelve Tófalvy Tamás: http://www.litera.hu/hirek/es-nem-is-kell-hozza-blog		
3. Pozitív és negatív kritikák ugyanarról a műről: egy konkrét példa megbeszélése Bibl: Bodor Ádám: <i>Sehol</i>. Magvető, Bp., 2019; a könyvről íródott kritikák Pl. https://www.es.hu/cikk/2019-05-17/szollath-david/faradt-fanyar-onparodia.html https://www.muut.hu/archivum/33151 https://www.muut.hu/archivum/32978 http://www.szepirodalmifigyelo.hu/pdf/2019/SZIF_2019-4.pdf https://litera.hu/magazin/kritika/mindenhol.html	Bemutató, párbeszéd	
4. Egy kritikai írás át/megszerkesztése	Bemutató, párbeszéd	
5. Kritikák ugyanarról a műről (megbeszélés) Borcsa Imola: <i>Magnebéhat</i> . Napkút-Erdélyi Híradó, Bp-Kvár, 2019.	Bemutató, párbeszéd	
6. Folyóiratok kritikarovatainak elemzése Bibl. Dunszt.sk (https://dunszt.sk/category/irodalom/) 2020-as lapszámai/bejegyzései; Helikon folyóirat 2020-as lapszámainak kritikái (https://www.helikon.ro/category/agora/kritika/), https://regi.helikon.ro//index.php?a); Múút folyóirat 2020-as kritikái a folyóirat honlapján (https://www.muut.hu/archivum/category/kritika-essze/kritika)	Bemutató, párbeszéd	
7. Kritikakötet(ek) elemzése Bibl. Makkai Kinga: <i>Útlevel Meseországba</i> . Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2019. Keresztesi József: <i>Meteorokövek</i> . Múút, Miskolc, 2018. http://www.muut.hu/archivum/28580 Károlyi Csaba: <i>Pompás hely</i> . Kalligram, Bp., 2019.	Bemutató, párbeszéd	
8. Kritikai trió egy szabadon választott detektívregényről	Bemutató, párbeszéd	
9. Kritikai trió egy szabadon választott science fiction kötetéről	Bemutató, párbeszéd	
10. Kritikai trió egy szabadon választott gyermekirodalmi műről	Bemutató, párbeszéd	
11. Kritikai trió egy szabadon választott kortárs filmről	Bemutató, párbeszéd	
12. Kritikai trió egy szabadon választott zenei albumról	Bemutató, párbeszéd	
13. Kritikai trió egy szabadon választott kortárs világirodalmi műről	Bemutató, párbeszéd	
14. Konklúziók: a kritikai műfajok lehetőségei a kortárs kultúrában	Beszélgetés	

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy a kortárs kritikaírás reprezentatív trendjeibe nyújt betekintést ismert kritikusoknak és kritikai fórumaiknak közvetlen elemzése révén.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a

			végső jegyben
10.4 Előadás	megértés, az ismeretek alkalmazása	Vizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	az ismeretek alkalmazása	Szemináriumi dolgozat: kritika írása egy szabadon választott, 2018/2019-ben megjelent műről	50%
10.6 Minimális követelmények			
• 1. Részvétel a szemináriumok minimum 70%-án • 2. Rövidkritika elkészítése a félév során, amely megbeszélésre kerül szemináriumon; • 3. Minimum 5-ös osztályzat megszerzése az írásbeli vizsga, illetve a szemináriumi dolgozat elkészítésekor			

Kitöltés dátuma

Az előadás felelőse

A szeminárium felelőse

2020.04.15

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

2020.04.17.